

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 kwietnia 2017 roku powód Zarządca (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w restrukturyzacji z siedzibą w L. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. kwoty 416.377,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód podniósł, że prowadził współpracę z pozwaną na mocy umowy ustnej, na podstawie której strony telefonicznie ustalały ilość i cenę sprzedawanej trzody chlewnej – tuczniaka oraz warunki sprzedaży. Powód dokonał następujących sprzedaży na rzecz pozwanej:

- dnia 29 sierpnia 2015 r. pozwana zakupiła od powoda 19.019 kg tuczniaka. Powód dla potwierdzenia sprzedaży wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 29 sierpnia 2015 r. o wartości 117.082,20 zł;
- dnia 29 września 2015 r. pozwana zakupiła od powoda 16 340 kg tuczniaka. Powód dla potwierdzenia sprzedaży wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 29 września 2015 r. o wartości 104.118,48;
- dnia 20 października 2015 r. pozwana zakupiła od powoda 14 778,2 kg tuczniaka. Powód dla potwierdzenia sprzedaży wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 20 października 2015 r. o wartości 94.485,90 zł;
- dnia 22 października 2015 r. pozwana zakupiła od powoda 18 879,4 kg. Powód dla potwierdzenia sprzedaży wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 22 października 2015 r. o wartości 120.707,33 zł;
- dnia 27 października 2015 r. pozwana zakupiła od powoda 13 847,2 kg tuczniaka. Powód dla potwierdzenia sprzedaży wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 27 października 2015 r. o wartości 88.982,11 zł.

Powód sprzedał pozwanej trzodę chlewną, a pozwana trzodę chlewną odebrała i zobowiązana była do zapłacenia umówionych cen na podstawie i terminach wskazanych w wystawionych przez powoda fakturach VAT.

Współpraca między stronami bardzo dobrze się układała; dostarczony towar był najlepszej jakości, a pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń co do stanu kupionej trzody chlewnej. Mimo tego pozwana nie uregulowała należnej kwoty. W związku z brakiem płatności, dnia 20 września 2016 r. powód wysłał do pozwanej przedsądowe wezwanie do zapłaty, jednak pozwana nie uiściła żądanej kwoty w określonym terminie.

(pozew – k. 3 – 7)

Pismem z dnia 2 października 2017 roku powód cofnął w części pozew o wydanie nakazu zapłaty w zakresie kwoty 304.175,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami, na którą składają się poniższe kwoty:

- a) 94.485,90 zł tytułem faktury vat nr (...) z dnia 20 października 2015 roku,
- b) 120.707,33 zł tytułem faktury vat nr (...) z dnia 22 października 2015 roku,
- c) 88.982,11 zł tytułem faktury vat nr (...) z dnia 27 października 2015 roku.

Powód ograniczył powództwo do kwoty 112.200,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami od następnych kwot i dat i tym samym wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 112.200,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi od następujących kwot i dat:

- a. od kwoty 8.082,20 zł tytułem faktury vat nr (...) z dnia 29 lipca 2015 roku wymagalnej od dnia 6 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty,

b. od kwoty 104.118,48 zł tytułem faktury vat nr (...) z dnia 29 września 2015 roku wymagalnej od dnia 7 października 2015 roku do dnia zapłaty.

(pismo z dnia 2 października 2017 roku – k. 207 – 208)

Postanowieniem z dnia 19 października 2017 roku w sprawie o sygn. akt X GNc 576/17 referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Ł. (...), X Wydziale Gospodarczym umorzył postępowanie w sprawie w części w zakresie kwoty 304.175,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

(postanowienie – k. 211)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 19 października 2017 roku w sprawie o sygn. GNc 576/17 referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Ł. (...), X Wydziale Gospodarczym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu sprecyzowanym pismem z dnia 2 października 2017 roku.

(nakaz zapłaty – k. 212)

W dniu 20 listopada 2017 sprzeciw od nakazu zapłaty złożyła pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z., wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana spółka zaprzeczyła, aby dokonywała od powoda zakupów towarów objętych fakturami vat nr (...) z dnia 29 lipca 2015 roku na kwotę 8.082,20 zł oraz FS (...) z dnia 29 września 2015 roku na kwotę 104.118,48 zł. Pozwana podniosła, że nie otrzymała ww. faktur, a co za tym idzie nie mogła zakwestionować ich treści. Potwierdzenia rzekomego dokonania zakupu towarów przez pozwaną od powoda nie sposób upatrywać w załączonych do pozwu specyfikacjach odbioru / transportu żywca rzeźnego, wyciągach z protokołu czy świadectwach zdrowia dla zwierząt w handlu. Z wyżej wymienionych dokumentów nie wynika, żeby żywiec został dostarczony i odebrany od pozwanej spółki. W żadnym z dokumentów nie widnieje pozwana (...) sp. z o. o. Zaś pod wyciągiem z protokołu do faktury VAT FS (...) widnieje odręczny dopisek „FV proszę wystawić na T.” – nie wiadomo jednak o kogo chodzi i w jakim celu adnotację taką dopisał. Zdaniem pozwanej, zarówno dokumenty załączone do faktury vat jak i same faktury vat winny zostać wystawione na inny podmiot, z którym powód rzeczywiście współpracował i na rzecz którego dokonywał sprzedaży.

(sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 218 – 220)

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powód podtrzymując swoje stanowisko wskazał, że rozbieżność pomiędzy wskazaną w pozwie kwotą a kwotą wynikającą z faktury vat nr (...) związana jest z tym, że pozwana wpłaciła kwotę 109.000,00 zł w tytule przelewu, wskazując fakturę vat nr (...). Nadto, powód podniósł, że obie faktury vat zostały wysłane pozwanej za pomocą poczty elektronicznej.

(odpowiedź na sprzeciw – k. 247 – 250)

W toku postępowania sprawy pełnomocnik powódki podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

(stanowisko pełnomocnika powódki – protokół z rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku – 00:01:28 – płyta CD k. 288, protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:00:53, 00:40:43 – płyta CD k. 298)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Zarządca (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w restrukturyzacji w L. prowadziła działalność gospodarczą związaną m.in. ze sprzedażą hurtową żywych zwierząt, chowem i hodowlą świń oraz innych zwierząt, działalnością usługową wspomagającą chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, transportem drogowym towarów.

(wydruk z KRS powoda – k. 9 – 15)

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. prowadziła działalność gospodarczą związaną z chowem i hodowlą świń, bydła, przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa z wyłączeniem mięsa drobiowego.

(wydruk z KRS pozwanej – k. 16 – 21)

W tym samym miejscu i pod tym samym adresem, gdzie mieściła się pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością znajdowało się kilka spółek, w tym m.in. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

(zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:04:43 – 00:21:49 – płyta CD k. 298)

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej strony stale ze sobą współpracowały, nie mając podpisanej ramowej umowy o współpracę. Powód posiadał główną umowę o tucz trzody chlewnej z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

Powód był dostawcą, importerem trzody chlewnej z D. (...) do (...) K.. Duński kontrahent powoda chciał sprzedać tuczniki do Polski. Powód kupił tuczniki od tego kontrahenta i następnie miał przetransportować je w pięciu dostawach pozwanemu.

(dokumentacja – k. 22 – 63; zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:04:43 – 00:21:49 – płyta CD k. 298; zeznania świadka A. K. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:23:37– 00:39:29 – płyta CD k. 298)

Po rozmowie z prokurentem powodowej spółki prezes spółki (...) L. K. (1) będący jednocześnie posiadaczem 50% udziałów w pozwanej Spółce, podjął decyzję o dostawie, która miała się odbyć przez Spółkę (...). Prezes L. K. (1) chciał podwyższyć obroty tej Spółki, co miało pomóc w uzyskaniu w późniejszym czasie zdolności kredytowej.

(zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:08:35 – 00:21:49 – płyta CD k. 298)

Cena trzody chlewnej była ustalana przez prokurenta powodowej spółki z L. K. (2), zaś poszczególne rozliczenia były przeprowadzane z J. J..

(zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:04:43 – 00:21:49 – płyta CD k. 298; zeznania świadka J. J. – protokół z rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku – 00:04:21 – 00:14:14 – płyta CD k. 288)

Współpraca polegała na tym, że pozwana zlecała powodowi dostarczenie trzody chlewnej do miejsca wskazanego przez pozwanego – do K..

Spółka (...) sprzedawała tuczniki dalej dla B. (...) K., a w kolejnym etapie B. (...) K. dokonywała sprzedaży do (...). (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością miała podpisany kontrakt na sprzedaż tuczników do K. – do (...). Kontrakt B. (...) K. do ubojni opiewał na wyższe ceny niż rynkowe z uwagi na dostawę większej ilości tuczników (przy większych dostawach tuczników cena była wyższa). Dostawy opiewały na 900 sztuk tuczników. B. (...) K. miał kontrakt na 6 tysięcy sztuk tygodniowo.

(zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:04:43 – 00:21:49 – płyta CD k. 298; zeznania świadka A. K. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:23:37– 00:39:29 – płyta CD k. 298)

W ramach umowy stron w dniu 29 lipca 2015 roku trzoda chlewna została przetransportowana przez przewoźnika powoda (...) sp. z o. o. w restrukturyzacji do zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Do uboju dostarczono 180 sztuk trzody chlewnej o wadze 24.670 kg.

(kopia specyfikacji odbioru/transportu żywca rzeźnego – k. 23)

Dokument potwierdzający odbiór wystawiony przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zawierał podpisy dostawcy oraz pieczęć z podpisem spółki (...).

(dokument z dnia 29 lipca 2015 roku – k. 24; zeznania świadka A. K. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:23:37– 00:39:29 – płyta CD k. 298)

Po dokonaniu uboju w dniu 29 lipca 2015 roku waga trzody chlewnej wynosiła 19.019,20 kg. Na protokole widnieje notatka: „FV proszę wystawić na tuczagro” oraz pieczęć pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z..

(kopia wyciągu z protokołu ważenia – k. 25 – 28)

Na skutek dokonanej w dniu 29 lipca 2015 roku dostawy powód wystawił pozwanej fakturę vat nr(...) i jako nabywcę wskazano firmę pozwanej – (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.. Przedmiotem dostawy były tuczniki o łącznej wadze 19.019,20 kg za cenę 117.082,20 zł. Powód wskazał siedmiodniowy termin płatności faktury, tj. do dnia 5 sierpnia 2015 roku.

(kopia faktury vat – k. 22; kopia wyciągu z protokołu ważenia – k. 25 – 28)

Kolejna sprzedaż trzody chlewnej odbyła się w dniu 29 września 2015 roku. 180 sztuk trzody chlewnej zostało dostarczone przez Spółkę (...) sp. z o. o. do K.. Waga trzody wynosiła 20.730,00 kg.

(kopia specyfikacji odbioru/transportu żywca rzeźnego – k. 30)

Na skutek sprzedaży z dnia 29 września 2015 roku powód wystawił pozwanej fakturę vat nr (...) i jako nabywcę wskazał firmę pozwanej – (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.. Przedmiotem sprzedaży były tuczniki o łącznej wadze 16.340,00 kg za cenę 104.118,48 zł. Powód określił siedmiodniowy termin do zapłaty, tj. do dnia 6 października 2015 roku.

(kopia faktury vat – k. 29; kopia wyciągu z protokołu ważenia – k. 33 – k. 36)

Powód dostarczał na rzecz pozwanej trzodę chlewną wraz ze świadectwami pochodzenia zwierząt.

(świadectwa zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym – k. 37, 47, 63; zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:04:43 – 00:21:49 – płyta CD k. 298; zeznania świadka J. J. – protokół z rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku – 00:04:21 – 00:14:14 – płyta CD k. 288)

Na wszystkich wystawionych przez powoda dla pozwanej spółki fakturach widniał podpis osoby upoważnionej w imieniu powodowej spółki – (...).

(kopie faktur vat – k. 22, 29, 38, 48, 53)

Wystawione przez powoda faktury vat zostały przesłane pozwanej drogą mailową.

(korespondencja mailowa z dnia 31 sierpnia 2015 roku, 30 września 2015 roku – k. 271 – 272)

W dniu 1 września 2015 roku pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przelewem wpłaciła na rzecz powoda kwotę 109.000,00 złotych, w tytule przelewu wpisując nr faktury vat nr (...).

(odpis wyciągu z transakcji na rachunku bankowym powodowej spółki – k. 252; zeznania świadka A. K. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:23:37– 00:39:29 – płyta CD k. 298)

W dniach 20 października 2015 roku oraz 27 października 2015 roku zostały wystawione dwa międzynarodowe samochodowe listy przewozowe (CMR) opatrzone pieczęciami i podpisane przez powoda i (...) sp. z o. o.

(międzynarodowe samochodowe listy przewozowe – k. 39, 54)

Z związku z brakiem uregulowania w całości kwot wynikających z wystawionych faktur vat współpraca między stronami ustala.

(zeznania świadka A. F. – protokół z rozprawy z dnia 1 marca 2018 roku – 00:19:20 – płyta CD k. 298)

Pismem z dnia 20 września 2016 roku powód (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w restrukturyzacji z siedzibą w L. wezwała pozwaną (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. do zapłaty kwoty 416.376,02 zł wynikającej m.in. z faktur vat:

- FS (...) z dnia 29 lipca 2015 roku,

- FS (...) z dnia 20 października 2015 roku,

wyznaczając termin zapłaty do dnia 27 września 2016 roku.

(kopia pisma z dnia 20 września 2016 roku – k. 67)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody w postaci: faktur vat, wydruków KRS stron postępowania, specyfikacji odbioru/transportu żywca rzeźnego, dokumentów potwierdzających odbiór trzody chlewnej przez spółkę (...), wyciągów z protokołów ważenia trzody chlewnej, świadectwa zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym, wyciągu z rachunku bankowego powoda, międzynarodowych listów przewozowych oraz zeznań świadków: J. J., A. F. i A. K.. Zeznania świadków wyżej wskazanych, którzy byli współpracownikami powodowej spółki Sąd uznał za wiarygodne, albowiem były to zeznania spójne, logiczne i znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym w sprawie, który został uwzględniony przy ustalaniu stanu faktycznego. Świadkowie potwierdzili okoliczności wskazane przez powoda w pozwie.

Istotne dla sprawy okoliczności wynikały także nie tylko z zeznań świadków, ale i z przedłożonych w sprawie dokumentów prywatnych. Dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Dokumentami prywatnymi są wszystkie te, które nie mają waloru dokumentów urzędowych, a więc nie korzystają z domniemań omówionych w art. 244 k.p.c.

Formalną moc dowodową dokumentu prywatnego wyraża się w tym, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która złożyła podpis na dokumencie, jednakże nie rozciąga się ona na okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia. Nie przesądza ona sama przez się o mocy materialnej dokumentu (kwestii jego ważności, skuteczności, a także prawdziwości). Dokument prywatny nie jest więc dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 2015 r. VI ACa 1031/14 LEX nr 1794400).

Podobnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. (...) z dnia 26 sierpnia 2015 r. (I ACa 238/15 LEX nr 1797159) wskazano, że dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą złożonych w nim oświadczeń - formalna moc dowodowa tego dokumentu nie przesądza jego mocy materialnej. Dokument prywatny nie jest sam przez się dowodem rzeczywistego stanu rzeczy.

W przypadku zaprzeczenia prawdziwości dokumentu kodeks dokonuje zróżnicowania w zakresie rozłożenia ciężaru dowodu w zależności od tego, czy podpis wskazuje na pochodzenie dokumentu od strony zaprzeczającej, czy od innej osoby. W pierwszym przypadku ciężar dowodu spoczywa na stronie zaprzeczającej. Natomiast w sytuacji gdy podpis wskazuje na pochodzenie dokumentu od innej osoby niż strona zaprzeczająca, znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące rozkładu ciężaru dowodu (por. art. 6 k.c.). Prawdziwości dokumentu musi więc dowodzić strona, która chce z niego skorzystać. Za dopuszczalne uważa się dowodzenie zarówno nieprawdziwości, jak i autentyczności dokumentu prywatnego za pomocą wszelkich środków dowodowych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - I Wydział Cywilny z dnia 25 września 2017 r. I ACa 47/17, Legalis nr 1683526).

Orzecznictwo sądów powszechnych idzie jeszcze dalej, zauważając nawet, że sam fakt, że dane pismo nie spełnia warunków dokumentu określonego w art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. nie oznacza, że nie może ono stanowić dowodu w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 września 2015 r. III AUa 611/15 LEX nr 1820426).

Z dokumentem prywatnym art. 245 wiąże wrzuszalne (por. postanowienie SN z dnia 15 kwietnia 1982 r., III CRN 65/82, LEX nr 8414; wyrok SN z dnia 27 czerwca 2000 r., I CKN 288/00, Prok. i Pr.-wkl. 2000, nr 11, poz. 32) domniemanie jego prawdziwości i autentyczności pochodzenia zawartego w nim oświadczenia od wystawcy, który go podpisał (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 3 października 2000 r., I CKN 804/98, LEX nr 50890; uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1280/00, LEX nr 78358; wyrok SN z dnia 8 sierpnia 2012 r., I CSK 25/12, LEX nr 1231454; postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CZ 83/16, LEX nr 2095938; wyrok SN z dnia 7 września 2016 r., IV CSK 737/15, LEX nr 2110961).

Należy wskazać, że faktura, jako dokument rozliczeniowy zawiera oświadczenie podmiotu, który ją wystawił. Zamieszczenie na niej podpisu przez osobę odbierającą z zaznaczeniem, że podpis pochodzi od osoby upoważnionej do odbioru faktury stanowi zwykle jedynie pokwitowanie otrzymania tego dokumentu, a więc stwierdza czynność faktyczną. Może się z nią wiązać określone oświadczenie, także oświadczenie woli, jednak musi ono wynikać z okoliczności i musi zostać wykazane według ogólnych zasad ciężaru dowodu. Co do zasady to wystawca faktury ponosi ciężar wykazania, że ujęta w niej wierzytelność istnieje i jest wymagalna. Niewątpliwie podpisanie faktury uzasadnia przypuszczenie, że dokument ten nie został wystawiony bez przyczyny, jednak nie dowodzi tego faktu, podobnie jak nie stanowi dowodu złożenia oświadczenia woli i nie uzasadnia stosowania art. 253 KPC. Jest jednym z faktów, które powinny zostać poddane ocenie na etapie stosowania prawa do stwierdzonych okoliczności faktycznych (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 czerwca 2017 r. IV CSK 475/16, Legalis nr1715189).

Sąd Apelacyjny w Łodzi – I Wydział Cywilny w wyroku z dnia z dnia 27 stycznia 2016 r. (I ACa 962/15 opubl. w Legalis 1409732) przyjął stanowisko, że z punktu widzenia prawa procesowego pokwitowanie jest jednak wyłącznie dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i jako taki potwierdza jedynie, że osoba, która go podpisała, złożyła tej treści oświadczenie. Nie korzysta z domniemania prawdziwości zawartych w nim oświadczeń, wobec czego osoba mająca w tym interes prawny może twierdzić i dowodzić, że treść złożonych oświadczeń nie odpowiada stanowi rzeczywistości. Pokwitowanie należy przy tym do oświadczeń wiedzy, mających charakter potwierdzenia faktów. Nie wpływa na ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego i może być zakwestionowane, ponieważ stan w nim stwierdzony jako fakt podlega ocenie w kategoriach prawdy lub fałszu. Podważenie prawdziwości oświadczenia zawartego w pokwitowaniu może być dokonane wszelkimi środkami dowodowymi. Nie mają przy tym zastosowania ograniczenia przewidziane w art. 247 k.p.c., które odnoszą się do treści czynności prawnej, to znaczy do oświadczeń woli zawartych w dokumencie, a nie do ujętych w nim oświadczeń wiedzy.

Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Co do zasady dokumenty prywatne korzystają przeciw z domniemania autentyczności oraz że osoba, która podpisała dokument, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Domniemania te mogą zostać obalone. Tak więc choć z dokumentem prywatnym nie łączy się domniemanie zgodności z prawdą oświadczenia w nim zawartego, to nie przeszkadza, by sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy.

Stosownie do art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd jest obowiązany do wyprowadzenia na podstawie zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Sąd musi dokonać selekcji zgromadzonego materiału, poddać ocenie moc dowodową poszczególnych dowodów i dać prawidłowy wyraz wynikom tego wyboru i oceny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. sygn. akt IV CKN 970/00).

Materiał dowodowy w rozpoznawanej sprawie stanowiły dokumenty prywatne, które zostały uznane za wiarygodne, ponieważ zawarta w nich treść nie dawała podstaw do wątpliwości, co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, natomiast ich autentyczność nie została skutecznie zakwestionowana w toku postępowania przez

pozwanego. Dokumenty, z których skutki prawne wywodził powód zostały okazane świadkom, którzy potwierdzili ich autentyczność, sprzedaż tuczników między stronami postępowania, warunki tej umowy, transportu, brak zapłaty za dostarczony żywiec.

Twierdzenia pozwanej dotyczącego tego, że firma pozwanej nie widnieje na żadnym dokumencie, nie znajdują zupełnie odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym, w świetle przedstawionych chociażby faktur vat. Wskazać należy, że z załączonej korespondencji mailowej kierowanej przez powoda do pozwanej również wynika, że pracownik powoda kontaktował się z pozwaną w zakresie realizowanej umowy sprzedaży i przesyłał jej w załączeniu faktury vat.

W toku postępowania poza wnioskiem o przesłuchanie stron złożonym w sprzeciwie od nakazu zapłaty brak było przedstawionych przez stronę pozwaną wniosków dowodowych o dopuszczenie innych dowodów. Strona pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika poza zakwestionowaniem zasadności roszczenia powoda w żaden sposób nie udowodniła swojego stanowiska. Poza głośnymi twierdzeniami pozwanej, że pozwana nie dokonywała od powoda zakupu towarów na podstawie faktur vat nr (...) z dnia 29 lipca 2015 roku na kwotę 8.082,20 zł oraz FS (...) z dnia 29 września 2015 roku na kwotę 104.118,48 zł, a także że powyższe faktury VAT nie zostały jej doręczone brak jest jakiegokolwiek dowodów potwierdzających stanowisko pozwanej, a tym samym podważających wiarygodność materiału dowodowego przedstawionego przez powoda.

W ocenie Sądu, strona pozwana reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie zakwestionowała skutecznie żądania i twierdzeń pozwu. Zauważyć trzeba, że zgodnie z przepisem art. 232 zd. I k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Pozwana mimo, że żądała oddalenia powództwa w całości, kwestionując jako bezzasadne roszczenie powódki, nie wykazała praktycznie żadnej inicjatywy dowodowej. Pozwana nie stawiała się celem przesłuchania, mimo nałożenia rygoru pominięcia dowodu, ani na rozprawie w dniu 15 lutego 2018 roku, ani też na rozprawie w dniu 1 marca 2018 roku bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku. Nie stawiał się, również pełnomocnik strony pozwanej, pomimo, że był prawidłowo zawiadomiony i swojej nieobecności w żaden sposób nie uzasadnił. Strona pozwana, ani pełnomocnik nie uczestniczyli w przesłuchaniu świadków.

Mając na uwadze, że pozwana w żaden sposób nie usprawiedliwiła swojej nieobecności podczas rozpraw, Sąd pominął dowód z jej zeznań w charakterze strony. Przesłuchanie stron było zbędne w świetle przedstawionych przez powoda dowodów i zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania, bowiem wszystkie istotne dla sprawy okoliczności zostały w sposób wyczerpujący wyjaśnione innymi środkami dowodowymi.

Zgodnie bowiem z art. 299 k.p.c., jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 24 października 1996 roku trafnie wskazał, że dowód z przesłuchania stron można określić jako posiłkowy, po który sąd sięga w razie, gdy w toku postępowania dowodowego stwierdzi istnienie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów jeszcze nie wyjaśnionych - mimo wyczerpania innych środków dowodowych albo też w braku takich środków (III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29, Pr. Spółek 1998/7-8/99, LEX).

Należy podkreślić, że przepis art. 299 k.p.c. obligujący sąd do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron dla wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczy tylko takich faktów, które w ocenie sądu są istotne a nie takich, które strony określają, jako istotne. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron nie może niejako służyć podsumowaniu i sprawdzeniu wyników dotychczasowego postępowania dowodowego, obaleniu lub wzmocnieniu siły przekonywania innych dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - V Wydział Cywilny z dnia 18 stycznia 2017 r. V ACa 354/16, numer (...)).

Co więcej, pozwana zobowiązana przez Sąd do przedstawienia ksiąg rachunkowych za okres od lipca do października 2015 roku, ostatecznie do czasu zamknięcia rozprawy powyższej dokumentacji nie złożyła, nie wyjaśniając przyczyn braku wykonania nałożonego obowiązku procesowego. Sąd uznał zatem, że pozwana zaksięgowała faktury, z których

należności powód dochodzi pozwem. Był to kolejny argument na rzecz uznania roszczenia powoda za zasadne w całości, a twierdzeń strony pozwanej za nie zasługujące na wiarę jako podniesionych jedynie na użytek procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w pełni uzasadnione.

W analizowanej sprawie strony pozostawały w stałej współpracy gospodarczej, nie zawierając umowy cywilnoprawnej w formie pisemnej. Współpraca stron postępowania polegała na tym, że pozwana zamawiała u powoda żywiec wieprzowy i kupowała go od powoda, a następnie dokonywała sprzedaży trzody chlewnej spółce (...). Przedmiotem umowy stron była sprzedaż pozwanej spółce trzody chlewnej, która była importowana z D. (...) do miejsca wskazanego przez pozwaną.

Postępowanie w niniejszej sprawie dotyczyło roszczenia wynikającego z dwóch faktur sprzedaży powoda na rzecz pozwanej, wskazujących przedmiot sprzedaży w postaci trzody. Powódka dochodziła zapłaty ceny, co znajduje podstawę w treści art. 535 k.c., definiującego umowę sprzedaży.

Podstawę żądania powoda do zapłaty od pozwanej kwoty 112.200,68 zł poza ustną umową stron stanowi art. 535 k.c. w zw. z art. 471 k.c. dotyczący odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Stosownie do art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przyjmuje się, że ujemne następstwa zachowania dłużnika naruszającego więź obligacyjną, mieszczą się w ogólnym pojęciu odpowiedzialności. Zaś szczególną rolę w zakresie regulowania następstw niewywiązania się dłużnika z ciążącego na nim długu albo nienależytego wypełnienia obowiązku świadczenia przyznaje się tzw. odpowiedzialności kontraktowej.

Korzystając z zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.), przedsiębiorcy mogą poprzez umowę swoją odpowiedzialność ex contractu rozszerzyć na okoliczności (przyczyny), za które z mocy ustawy odpowiedzialności nie ponoszą (art. 473 § 1 k.c.). Z art. 471 k.c. wynika, iż dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody spowodowanej nie tylko jego zawnionym zachowaniem, ale także innymi okolicznościami. Przepis art. 473 k.c. zaś jednoznacznie pozwala na to, aby krąg okoliczności, o których mowa w art. 471 k.c. został przez ustawę lub umowę stron rozszerzony. Ponadto, należy sprawdzić, czy istnieje związek przyczynowy między zawnionym niewykonaniem lub nienależycie wykonanym zobowiązaniem a szkodą. Brak jest szczególnych warunków prawnych dla związku przyczynowego w razie szkód wyrządzonych i ponoszonych przez przedsiębiorców z tytułu umów, co uzewnętrznia obowiązującą zasadę równości podmiotów gospodarczych i jednakowych reguł prawnych dla wykonujących umowy i odpowiedzialnych za ich niewykonanie.

Do oceny zachowań współnika pod kątem odpowiedzialności kontraktowej stosować należy również treść art. 354 k.c. określającą sposób wykonania zobowiązania. Wskazuje reguły zachowania, które powinien respektować dłużnik i współdziałający z nim wierzyciel. Są to zarazem kryteria, według których dokonywana będzie ocena należytego wykonania zobowiązania. Naruszenie tych reguł może wywołać w konsekwencji ich odpowiedzialność za powstałą szkodę (art. 471, 486 k.c.).

Przepis art. 354 § 1 k.c. stanowi, że obowiązkiem dłużnika jest wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią. Chodzi więc o wszelkie powinności, jakie na dłużnika nakłada zdarzenie, które kreuje zobowiązanie (np. umowa, orzeczenie sądu, przepis prawny), oraz nakazy wyznaczone przez normy prawne, właściwe dla danego zdarzenia. Jednak nie zawsze czynności i przepisy prawne oznaczają powinne zachowania dłużnika dostatecznie precyzyjnie i możliwe jest ustalenie dla odmiennych zachowań ich zgodności z treścią zobowiązania. Stąd przepis art. 354 § 1 k.c. uzupełnia to podstawowe kryterium ocenności zachowań dłużnika o dalsze: zgodność z celem społeczno-gospodarczym zobowiązania, z zasadami współżycia społecznego oraz z ustalonymi zwyczajami, o ile takie istnieją. Służą one dookreśleniu powinnego zachowania, nakazanego treścią stosunku prawnego. Słuszny jest pogląd, że wzorce

zachowań zrekonstruowane przy zastosowaniu tych kryteriów nie mogą zatem pozostawać w sprzeczności z treścią zobowiązania (por. M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2011, art. 354, nb 7).

Kryteria oceny sposobu wykonania zobowiązania z art. 354 k.c. odwołują się do reguł pozaprawnych, aby zapewnić wykonanie zobowiązania w sposób, który nie tylko zapewni wierzycielowi osiągnięcie zamierzonego przez niego celu, i tym samym zaspokojenie jego interesu (zgodność z celem społeczno-gospodarczym), ale ta realizacja nastąpi z uwzględnieniem także innych aspektów, zwłaszcza etycznych (zgodność z zasadami współżycia społecznego oraz ustalonymi zwyczajami).

Społeczno-gospodarczy cel leży poza treścią zobowiązania. Może być uzgodniony przez strony umowy i ma wówczas pierwszeństwo przed typowym (obiektywnym) celem danego zobowiązania. Jeżeli jednak strony umowy nie przekazały informacji i ocen co do pożądanego stanu rzeczy, któremu zobowiązanie ma służyć, albo umowa nie jest źródłem danego stosunku obligacyjnego, wówczas kryterium oceny jest stan rzeczy normalnie powstały przy wykonaniu zobowiązania danego typu (por. bliżej Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, s. 76–77; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2011, art. 354, nb 8–9).

Rola zwyczajów jako kryteriów oceny należytego wykonania zobowiązania jest bardzo ograniczona i zauważalna właściwie tylko w obrocie profesjonalnym, zwłaszcza międzynarodowym. Przy ustalaniu wzorca należytego zachowania dłużnika trzeba wówczas uwzględnić pewne pozaprawne reguły postępowania w oznaczony sposób w określonej sytuacji, utrwalone i powszechnie akceptowane w danej grupie społecznej (środowisku, branży), do której przynależą obie strony stosunku obligacyjnego.

Natomiast stosownie do art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że współpraca stron opierała się na ustnej umowie sprzedaży trzody chlewnej. Na podstawie umowy stron powód był zobowiązany do wydania towaru – żywej trzody chlewnej pozwanej do miejsca wskazanego przez pozwaną i przeniesienia własności na pozwaną, zaś pozwana była obowiązana do odebrania towaru i zapłaty ceny.

Niewątpliwie świadczenia stron miały charakter wzajemny. Zgodnie z art. 488 § 1 k.c. świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych winny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia Sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron jest zobowiązana do wcześniejszego świadczenia. Jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego (art. 488 § 2 k.c.).

Zobowiązanie pozwanej do zapłaty wynagrodzenia za dostarczony towar i odebranie go jest odpowiednikiem zobowiązania powoda do dostarczenia trzody chlewnej w uzgodnione miejsce i wydania tego towaru (art. 487§2 k.c.).

W świetle powyżej przytoczonej treści przepisów należy stwierdzić, że leżący po stronie pozwanej obowiązek zapłaty powodowi wynagrodzenia, aktualizuje się po wykonaniu obowiązków umownych przez powoda - tj. dostarczenia rzeczy oznaczonych co do gatunku na umówione miejsce i wydania go adresatowi.

W ocenie Sądu, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie ulega wątpliwości, że roszczenie powoda w pełni zasługiwało na uwzględnienie.

Pozwana Spółka w toku postępowania podważała twierdzenie, że nie łączyła ją umowa z powodem oraz, że nie otrzymała towaru. Zgodnie z art. 6 k.c., to na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania zakwestionowanych przez pozwaną okoliczności. W ocenie Sądu, w konsekwencji powódka obowiązkowi temu sprostała. Powód wykazał, że strony zawarły umowę sprzedaży, powód spełnił świadczenie – dostarczył i wydał żywiec, a tym samym uzyskał prawo do żądania od pozwanej, jako kupującego, zapłaty ceny. Przesłuchani na wniosek strony powodowej świadkowie potwierdzili bowiem, że pozwana na podstawie ustnej umowy z powodem dokonała kupna importowanej z D. (...)

trzody chlewnej. Należy pamiętać, że umowa sprzedaży nie wymaga dla swojej skuteczności zachowania szczególnej formy, a w stałych stosunkach, co można zakładać pomiędzy stronami naturalne jest składanie zamówień w formie ustnej, bezpośrednio lub telefonicznie.

Powód, który uprzednio kupił od duńskiego kontrahenta tuczniki dostarczył je pozwanej okresowo w kilku wyznaczonych terminach. Strony umówiły się co do ilości dostarczonego towaru oraz ceny.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie ulega wątpliwości, że powód dostarczał pozwanej spółce do miejsca przez nią wskazanego towar – trzodę chlewną w ilości wynikającej z protokołów ważenia, a następnie wystawiał faktury vat. W ramach dwóch dokonanych w lipcu i wrześniu 2015 roku dostaw powód wystawił pozwanej dwie faktury vat:

1. nr (...) z dnia 29 sierpnia 2015 roku na kwotę 17.082,20 zł dotyczącą sprzedaży z dnia 29 sierpnia 2015 r. 19.019 kg tuczniaka z siedmiodniowym terminem płatności, tj. do dnia 5 sierpnia 2015 roku.
2. nr (...) z dnia 29 września 2015 roku na kwotę 104.118,48 zł dotyczącą sprzedaży z tego samego dnia 16.340 kg tuczniaka, określającą siedmiodniowy termin do zapłaty, tj. do dnia 6 października 2015 roku.

Na uwagę zasługuje fakt, że pozwana uregulowała część zadłużenia, tj. wpłaciła na rzecz powoda kwotę 109.000,00 zł w formie przelewu, a w jego tytule wpisała numer jednej ze spornych faktur. Zatem zgodnie z art. 484 § 2 k.c. jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, to zasadna jest teza, że pozwana nie kwestionowała swojego zobowiązania względem powoda oraz, że wystawione faktury rzeczywiście były jej doręczone. O powyższym świadczy, również wydruk z elektronicznej korespondencji mailowej prowadzonej między stronami.

W niniejszej sprawie stronami są przedsiębiorcy, a więc wystawianie dokumentów rozliczeniowych wiąże się z obowiązkami dokumentowania operacji finansowych, zarówno w zgodności z wymogami prowadzenia odpowiednich ewidencji sprzedaży i zakupów, jak i wypełniania obowiązków podatkowych. Przy bierności pozwanej w zakresie merytorycznego odniesienia się do roszczenia powoda w niniejszej sprawie nie sposób zakładać, że wystawienie przez powoda dokumentu rozliczeniowego w postaci załączonych do pozwu faktur nastąpiło bez świadczenia sprzedawcy, którego odzwierciedleniem jest treść faktury co do przedmiotu sprzedaży, czy wysokości ceny. Gdyby tak było, to wystawienie faktury miało być czystą fikcją i próbą wyłudzenia od pozwanej Spółki nienależnych kwot. Pozwany jednak przeoczył, że sprzedaż potwierdzają także inne dokumenty prywatne w zakresie przewozu, badania zwierząt, ich pochodzenia, wykazu liczby sztuk, wagi itp., nie wspominając o zeznaniach świadków.

Reasumując, należy wskazać, że powód dokonał sprzedaży żywca na rzecz pozwanego, a pozwany nie uregulował całej ceny, wpłacając jedynie 109.000,00 zł. Pozwany dokonując części wpłaty, nie kwestionował przy tym wiarygodności powoda.

Sąd uwzględnił roszczenie o zapłatę ceny w wysokości łącznie 112.200,68 zł - zgodnie z żądaniem sprecyzowanym pismem z dnia 2 października 2017 roku o częściowym cofnięciu pozwu. O odsetkach Sąd orzekł na zasadzie art. 481 § 1 k.c., przyjmując terminy płatności: 6 sierpnia 2015 roku i 7 października 2015 roku, czyli od dni następujących po dniach wymagalności roszczenia, które to terminy wymagalności wynikały z wystawionych faktur VAT.

Skoro odsetki stają się wymagalne już z chwilą bezskutecznego upływu terminu świadczenia głównego (por. orz. SN z 5 kwietnia 1991 r., OSP 1992, poz. 3), przeto winny one być naliczane wobec pozwanej od dnia następnego po upływie terminu do zapłaty wynikającego z każdej faktury VAT z osobna.

Strona pozwana nie zakwestionowała przy tym wskazanych w fakturach VAT terminów płatności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu należne powodowi złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 5.611,00 zł, opłata od pełnomocnictwa 17zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w stawce podstawowej

10.800zł (§ 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 265), w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016r.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony pozwanej.
2. Projekt uzasadnia wyroku został przygotowany przez asystenta.
3. Sprawdzić rozliczenie świadków – gdyby nie wszystkie wnioski były rozliczone przedłożyć asystentowi celem przygotowania projektów postanowień.